



Princípios Xerais da Política Corporativa de *Compliance* Penal

Abril 2020

Información importante sobre este documento	
Apartado do Código Ético e Principios de Actuación de CaixaBank que desenvolve	Apartado 3.1. 'Cumprimento das leis e as normas'.
Apartado doutras políticas que desenvolve	Ningunha
Normas que substitúe	Protocolo de Reacción Penal de CaixaBank
Normas que derroga	Protocolo de Reacción Penal de CaixaBank, e a Norma de Prevención e resposta ante delitos do Grupo CaixaBank, así como calquera outra norma equivalente que fose desenvolvida con carácter previo a estes Principios Xerais polas entidades que conforman o Perímetro definido no documento
Normas relacionadas	Código Ético e Principios de Actuación de CaixaBank.
Unidade de negocio ou función á que afecta	Todas as unidades de negocio e funcións de Caixabank, S.A. e das entidades que conforman o Perímetro definido no documento.
Persoal ao que afecta	Todo o persoal de Caixabank, S.A. e das entidades que conforman o Perímetro definido no documento.
Responsable principal da súa vixilancia	Comité de Xestión Penal Corporativa de CaixaBank
Data de aprobación	Data Consello de Administración 29 de abril de 2020
Data de aplicación	Data Consello de Administración 29 de abril de 2020

DEFINICIÓNS

Para efectos aclaratorios, efectúanse as seguintes definicións que permitirán coñecer o alcance dos presentes Principios Xerais da Política:

- i. **CaixaBank:** fai referencia a Caixabank, S.A. cuxo obxecto social comprende a realización de toda clase de actividades, prestación de calquera servizo e participación en operacións propias do negocio financeiro, directamente ou a través de empresas participadas, e naquelas outras actividades relacionadas coas anteriores, en todos os casos, de conformidade co previsto nos seus estatutos sociais e normativa aplicable.
- ii. **Perímetro:** son as entidades do Grupo CaixaBank ás que lles son aplicables estes Principios Xerais, e nas que concorran as condicións que seguen: participación maioritaria, control e vocación de permanencia por parte de CaixaBank, existencia de estrutura na sociedade e desenvolvemento dunha actividade relacionada coa actividade de CaixaBank. Estas entidades detállanse no **Anexo III** da Política Corporativa de Compliance Penal.
- iii. **Grupo CaixaBank:** fai referencia a Caixabank, S.A., así como ao conxunto de sociedades participadas por CaixaBank en que exerce control conforme ao art. 42 do Código de Comercio.
- iv. **Persoal CaixaBank:** fai referencia a empregados/as, directivos/as e membros do órgano de administración de Caixabank, S.A., incluídos os traballadores temporais.
- v. **Persoal Perímetro:** fai referencia aos empregados/as, directivos/as e membros dos órganos de administración das entidades que forman parte do Perímetro, incluídos os traballadores temporais.
- vi. **Persoas Asociadas:** persoas físicas ou xurídicas coas que CaixaBank ou calquera entidade do Perímetro mantén relacións de negocio de calquera índole. Inclúe entre outras, as persoas que prestan os seus servizos a través de empresas de traballo temporal ou por medio de convenios académicos, intermediarios, axentes, corredores, asesores externos ou persoas físicas ou xurídicas contratadas para a entrega de bens ou prestación de servizos. As persoas asociadas deben cumprir os principios xerais do apartado 4 destes Principios Xerais, aínda que non lles é de aplicación a literalidade desta.
- vii. **Principios xerais da Política Corporativa de Compliance Penal:** é o conxunto de disposicións contidas neste texto, que aparecen ocasionalmente referidas como 'os Principios Xerais'.
- viii. **Modelo de Prevención Penal:** modelo de organización e xestión para a prevención de delitos, que inclúe o conxunto de procedementos, medidas e controis existentes no seo das entidades que conforman o Perímetro CaixaBank e que ten como finalidade principal estruturar un sistema de prevención e resposta fronte a posibles condutas delituosas, todo iso a través de actuacións e controis encamiñados á redución do risco da súa eventual comisión.
- ix. **Comité de Xestión Penal Corporativa:** comité de primeiro nivel con poderes autónomos de iniciativa e control, con capacidade suficiente para propor consultas, solicitar información, presentar medidas, iniciar procedementos de investigación ou realizar calquera trámite necesario relacionado coa prevención de ilícitos e xestión do Modelo de Prevención Penal. Aínda que o Comité é un órgano de CaixaBank, todas as súas facultades enténdense non só con respecto a todas as instancias e departamentos de CaixaBank senón tamén das entidades do seu Perímetro.
- x. **Delegados do Comité de Xestión Penal Corporativa:** responsables do Modelo de Prevención Penal designados en cada entidade que forma parte do Perímetro, así como da

posta en coñecemento da sospeita fundada ou ocorrencia de posibles actividades ilícitas da súa organización ao Comité de Xestión Penal Corporativa, e de executar as accións que, en materia de prevención penal, sexan indicadas polo devandito Comité, informando con carácter periódico sobre estas.

ÍNDICE

1. Introducción
2. Ámbito de aplicación
3. Obxectivos
4. Principios xerais
5. Modelo de Prevención Penal

1. Introducción

O 23 de xuño de 2010 publicouse no Boletín Oficial do Estado a Lei orgánica 5/2010 pola que se modificou a Lei orgánica 10/1995 do Código Penal, que entrou en vigor o 23 de decembro de 2010. Esta reforma supuxo, entre outros aspectos, a introdución na xurisdición penal da responsabilidade das persoas xurídicas, o que supuña un avance na harmonización normativa comunitaria e pasaba a regular unha situación que demandaba a existencia dun reproche penal específico en supostos de delitos cometidos por determinadas persoas físicas ao abeiro dunha estrutura societaria/empresarial.

O Código Penal sufriu unha nova reforma a través da Lei orgánica 1/2015, en vigor desde o 1 de xullo de 2015. Esta nova reforma mellorou a técnica na regulación da responsabilidade penal das persoas xurídicas coa finalidade de delimitar axeitadamente o contido do '*debido control*', entendido como o incumprimento grave do deber de supervisión sobre os traballadores da empresa e cuxo quebrantamento permite fundamentar a súa responsabilidade penal.

Non obstante, no caso de que a compañía conte cun **programa de prevención** que reduza o risco de comisión de delitos e un órgano de supervisión do programa de prevención que reúnan determinadas características, quedará exenta de responsabilidade penal. A reforma incide, ademais, nos posibles suxeitos penalmente responsables, os delitos concretos que poden activar a responsabilidade penal ou o sistema de penas, establecendo unha regulación completa na materia.

Posteriormente, o 13 de marzo de 2019 entrou en vigor a Lei orgánica 1/2019 pola que se modificou o Código Penal para traspor directivas da Unión Europea nos ámbitos financeiros e de terrorismo, e abordar cuestións de índole internacional.

Neste escenario, pois, resulta esencial a revisión dos axeitados sistemas de control, de cumprimento normativo e de prevención penal existentes, co fin de intentar evitar que CaixaBank e as entidades do seu Perímetro incorran en continxencias deste tipo e garantir que o modelo de organización e xestión prevé, como aspectos principais: (i) a existencia dun órgano con poderes autónomos de iniciativa e control para a supervisión do funcionamento e do cumprimento do devandito modelo de prevención implantado; (ii) a identificación das actividades da empresa en cuxo ámbito poidan ser cometidos os delitos que deben ser previstos (mapa de riscos); (iii) a implantación de protocolos ou procedementos que concreten o proceso de formación da vontade da persoa xurídica, de adopción de decisións e de execución destas con relación a aqueles; (iv) a posta en funcionamento de modelos de xestión dos recursos axeitados para impedir a comisión dos delitos que deben ser previstos; (v) a obriga de informar de posibles riscos e incumprimentos ao organismo encargado de vixiar o funcionamento e observancia do modelo de prevención; (vi) un sistema disciplinario que sancione axeitadamente o incumprimento das medidas que estableza o modelo e (vii) a verificación periódica do modelo e da súa organización, na estrutura de control ou na actividade desenvolvida.

2. Ámbito de aplicación

Os presentes Principios Xerais da Política Corporativa de *Compliance* Penal (de agora en diante, 'Os Principios Xerais') son de aplicación aos empregados/as, directivos/as e membros do órgano de administración de CaixaBank.

Ademais, os devanditos Principios Xerais teñen vocación de Grupo, polo que os Órganos de Goberno e de Dirección das entidades de CaixaBank que conformen o Perímetro deberán adoptar as decisións oportunas para ese fin de integrar as disposicións dos presentes Principios Xerais e aplicar as directrices nela establecidas aos seus empregados/as, directivos/as e membros do órgano de administración ou equivalente, atendendo ás particularidades propias de cada entidade do Perímetro e á normativa legal e/ou reguladora que lles resulte aplicable.

Para os efectos destes Principios Xerais, dentro das empresas incluídas no Grupo CaixaBank, diferéncianse dúas tipoloxías básicas:

- As que sexan consideradas **Perímetro**, por concorrer as seguintes condicións: participación maioritaria, control e vocación de permanencia por parte de CaixaBank, existencia de estrutura na sociedade e desenvolvemento dunha actividade relacionada coa actividade de CaixaBank.

Pola súa parte, **dentro das empresas do Perímetro**, o Comité de Xestión Penal Corporativa establecerá un tratamento especial para aquelas empresas consideradas como **significativas**, en virtude da súa criticidade relativa dentro o Grupo e/ou como pola existencia de requirimentos específicos como consecuencia de estar suxeitas a unha regulación adicional á regulación bancaria española e europea. En consonancia con esta maior complexidade, o Comité de Xestión Penal Corporativa establecerá distintas periodicidades de informe respecto das empresas consideradas como **significativas** das do resto de entidades que conforman o Perímetro.

As entidades que conforman o **Perímetro** defínense no **Anexo III**, detallando aquelas consideradas **significativas**. A progresiva incorporación e actualización periódica do Perímetro realizarase a través da súa inclusión no Anexo III, de acordo coa priorización e criterios que estableza o Comité de Xestión Penal Corporativa.

- As empresas non consideradas como Perímetro, por non concorrer ningunha das condicións anteriores e polo tanto son **aquelas empresas do Grupo CaixaBank non detalladas no Anexo III**.

As empresas do Grupo serán obxecto de revisión mínima anual para os efectos de contrastar a concurrencia dos requisitos para a determinación do Perímetro, en cada momento.

Así mesmo, estes Principios Xerais serán de aplicación no seu apartado 4 a todas as Persoas Asociadas a CaixaBank ou ás entidades do seu Perímetro, incluíndo especialmente os intermediarios, axentes que actúen en nome ou por conta da Entidade ou do seu Perímetro, sempre que as concretas circunstancias existentes así o permitan, para garantir dese xeito o cumprimento da lei e o seu actuar coa dilixencia debida.

Estes Principios Xerais non modifican as relacións de traballo entre as entidades do grupo e os seus empregados, nin se poden interpretar como un contrato de traballo ou unha promesa de emprego por calquera período de tempo.

3. Obxectivos

Os obxectivos dos presentes Principios Xerais son, principalmente:

- I. Transmitir a todos/as os/as empregados/as, directivos/as e membros do órgano de administración de CaixaBank e ás entidades que forman o Perímetro, así como ás Persoas Asociadas que se relacionen con ela, o compromiso das entidades para velar porque a súa actividade estea baseada no respecto ás leis e ás normas vixentes en cada momento, así como na promoción e defensa dos seus valores corporativos e principios de actuación establecidos no seu Código Ético e, por conseguinte, enlaza cos seus valores éticos, ratificando a firme vontade por manter unha conduta de estrito cumprimento en materia penal.
- II. Establecer un marco xeral para o Modelo de Prevención Penal da entidade, adaptándoo ás novas disposicións normativas. O Modelo comprende o conxunto de medidas dirixidas á prevención, detección e reacción fronte a comportamentos delituosos e identifica os riscos e controis asociados a estes que se establezan.
- III. Asegurar ante os accionistas, clientes, provedores, os órganos xudiciais e a sociedade en xeral que o Grupo CaixaBank cumpre cos deberes de supervisión e control da súa actividade, establecendo medidas axeitadas para previr ou reducir o risco da comisión de delitos e que, polo tanto, se exerce o debido control legalmente procedente sobre administradores, directivos, empregados e demais persoas asociadas.

Adicionalmente, CaixaBank determinou as diferentes figuras penais que, de conformidade co previsto no Código Penal español, poden ser imputables ás persoas xurídicas en España, distinguindo, en primeiro lugar, aqueles delitos cuxo potencial risco de comisión, atendendo ao obxecto social e á actividade ordinaria desempeñada por CaixaBank como entidade financeira centrada, principalmente, na prestación de servizos de financiamento e investimento no ámbito de banca retailista, corporativa, tesourería e mercados, así como ao negocio de seguros, e o resto de entidades que forman o Perímetro, podería ser máis elevado e, en segundo lugar, ao resto de comportamentos que poden ter relevancia penal por atoparse na nosa lexislación asociada a unha posible comisión por parte das persoas xurídicas.

4. Principios xerais

Os principios polos que se rexen os presentes Principios Xerais e, en consecuencia, o Modelo de Prevención Penal, son os seguintes:

- i. Actuar conforme á lexislación vixente, o Código Ético e Principios de Actuación, as normas de Conduta aplicables, así como o resto das normativas internas.
- ii. Promover a cultura corporativa de prevención e non tolerar a comisión de actos ilícitos ou fraudulentos, así como fomentar a aplicación dos principios de ética e comportamento responsable.
- iii. Garantir a existencia de sistemas de control eficaces, permanentes e actualizados en todo momento.
- iv. Supervisar o sometemento de cantas actuacións e decisións se adopten en CaixaBank e nas entidades do Perímetro, ás normas internas, procedementos e protocolos establecidos para tal fin, así como aos correspondentes controis. En caso de Persoas Asociadas, estas actuacións e decisións serán as que se trasladen contractualmente no marco da prestación do servizo de que se trate.
- v. Asegurar os recursos e medios axeitados para a aplicación dos presentes Principios Xerais co fin de prever ou detectar a posible comisión de delitos.
- vi. Realizar actividades de formación que resulten axeitadas e proporcionadas, coa periodicidade suficiente para garantir a actualización dos seus coñecementos nesta materia e o desenvolvemento dunha cultura de ética empresarial e de cumprimento da lei.
- vii. Transmitir a responsabilidade de todas as persoas físicas ou xurídicas baixo o ámbito de aplicación dos presentes Principios Xerais con respecto á vixilancia de condutas potencialmente ilícitas desde a perspectiva penal. En particular, aquelas persoas que teñan ao seu cargo empregados ou equipos de traballo, velarán por prever comportamentos ilícitos penais e aseguraranse de recorrer coa maior brevidade e dilixencia aos órganos e procesos establecidos en canto os detecten.
- viii. Transmitir a obriga de todas as persoas baixo o ámbito dos presentes Principios Xerais de informar sobre calquera feito potencialmente constitutivo de delito, fraude ou irregularidade, que coñezan.
- ix. Promover en todo momento unha cultura de cumprimento que, coas debidas garantías de confidencialidade e protección do denunciante, favoreza as comunicacións de posibles riscos e/ou irregularidades con transcendencia penal, mediante as canles internas establecidas para tal fin, ao organismo encargado de vixiar o funcionamento e observancia do modelo de prevención.
- x. Investigar canto antes eventuais feitos presuntamente delituosos, garantindo en todo caso os dereitos das persoas que interveñen na investigación.
- xi. Coñecer o réxime disciplinario ante incumprimentos internos vinculados a posibles ilícitos penais en atención á normativa interna e legal de aplicación.

5. Modelo de Prevención Penal

Neste escenario, pois, resulta esencial asegurar que se dispón dun modelo de organización e xestión para a prevención de delitos cos axeitados sistemas de control de cumprimento normativo e prevención penal, co fin de previr e evitar que as entidades incorran en continxencias deste tipo.

Este Modelo inclúe, como elementos principais:

- i. Un órgano con poderes autónomos de iniciativa e control para a supervisión do funcionamento e do cumprimento do modelo de prevención implantado. En CaixaBank e nas entidades que conforman o seu Perímetro para os efectos dos presentes Principios Xerais, estas funcións encoméndanse ao Comité de Xestión Penal Corporativa;
- ii. A identificación das actividades do Grupo CaixaBank en cuxo ámbito poidan ser cometidos os delitos que deben ser previstos;
- iii. A implantación de medidas organizativas e procedementos que concreten o proceso de formación da vontade da persoa xurídica, de adopción de decisións e de execución destas en relación con aqueles;
- iv. Pautas de actuación ante a posible existencia de calquera conflito de intereses;
- v. Os recursos axeitados para impedir a comisión dos delitos que deben ser previstos;
- vi. A obriga de informar de posibles riscos e incumprimentos ao organismo encargado de vixiar o funcionamento e observancia do modelo de prevención;
- vii. A existencia de Canles de Denuncia e/ou doutros medios para a detección e comunicación de posibles ilícitos penais;
- viii. A existencia dun réxime disciplinario que opere ante incumprimentos internos en atención á normativa interna e legal de aplicación, e
- ix. A verificación periódica do modelo e a súa modificación cando o seu mantemento o requira ou se produzan cambios na organización, na estrutura de control ou na actividade desenvolvida.

Este Modelo considera cinco (5) fases diferenciadas:

1. Fase de prevención: identificación das condutas penais de risco que afectan a CaixaBank e ás entidades do seu Perímetro, así como determinación da existencia de controis aplicables na materia.
2. Fase de detección: detección de posibles ilícitos penais a través das diferentes canles e medios existentes.
3. Fase de resposta: actuación do Comité de Xestión Penal Corporativa ante indicios ou sospeitas de comisión dun delito en CaixaBank ou nalguna das entidades que conforman o seu Perímetro e redución -no posible- dos prexuízos que se poidan causar.
4. Fase de informe: comunicación e información periódica aos órganos de goberno e dirección de CaixaBank e, se é o caso, das entidades que conforman o seu Perímetro.
5. Fase de monitorización: avaliación periódica do Modelo e a súa adaptación tanto ás circunstancias de CaixaBank e das entidades do seu Perímetro, como á evolución das esixencias en materia de prevención de riscos penais nas persoas xurídicas segundo a súa evolución legal, xurisprudencial e doutrinal. Para levar a cabo a avaliación periódica do Modelo someterase a auditorías que terán, como mínimo, carácter trienal e que poderán ser internas ou externas.